

Den Arbetslösa

Karl Elving

1908

Det är vinter och han är arbetslös igen. Han minnes så väl den förra vintern, då han i fyra månader fick svälta och frysa, ty de som hade pengar, spekulerade då mindre än vanligt i människokött och blod. Nu då han går där på vägen, frusen och utsvulten, är det så många minnen som står så livligt för honom; han ser den grå stugan i skogskanten, där han är född, och där han levat den lyckligaste delen av sitt liv, sin barndom; han ser sin far på kvällen komma hem utsläpad efter en 15, 16 timmars hård arbetsdag, han känner ännu smekningarna och de vecka, vänliga orden från sin mor, kanske den mäst naturliga och ärliga kärleken han fått i sitt liv, något som så många som ej haft föräldrar aldrig fått ta del av. Så mycket lyckligare han varit än dessa! Många år har gått sedan dess, hans föräldrar äro gamla och fattiga, han älskar dem innerligt och hängivet, det plågar honom att ej kunna göra något för dem.

Hungern gör sig påmint, det skriker i magen, hans sköna minnen fly, han blir ej mätt av dem, tankarna i hans huvud snurra runt. Hans minns nu förra vintern, då han saknade pengar, måste gå utan tak över huvudet en del nätter, ty pengar ha större värde än människoliv, och alla människor äro starkt utpräglade egoister, något som är naturligt, fast onaturligt och fegt att ej våga erkänna det. Ovädernatten då han gick ute, i köld och snöyra; han måste för att ej förfrysa springa på den isbelagda ån, så klättra i snödrivorna flera meter högt på bankarna för att komma opp igen, var till sist uttröttad, med kyla och en tom mage som sällskap, sjönk ned i en snödriva bakom en kiosk som skyddade för stormen, väntande på en ny dag för att komma in på något ställe att värma sig, beredd att ånyo möta en liknande natt! Skall denna vinter bli lika! ”Nej, nej, jag har fattat mitt beslut”, mumlade han; ”denna gång skall nog hungern fördriva feighet och fördom: respekt för eganderätten.”

Han hade ju sett stora butiker och magasin fulla med mat och kläder, som han varit behjälplig att producera. Det var ju så naturligt och rätt att han tog, då han behövde. ”Samhället kallar det stöld”, sade han för sig själv, ”men det angår mig ej, samhälle, stat, fosterland”, han hånskrattade. ”Har jag ej plikter mot mig själv som är större; men folket? Jag ger fan i folket: denna okända obestämda massa.” han stannar vid vägkanten på en bergsluttning med utsikt över staden. Det började ringa i kyrkklockorna, kungsringning; han log, ett medlidsamt leende. Regering, stat, lagar, mänsklighet, får, idioter, tänker han. Hans mummel har övergått till högt eldigt tal. ”Har ej dessa institutioner frånrottat individen det ädla och goda, och vad har det blivit av mänskligheten? Skurkar, lögnare och stortjuvar, men ve den fattige som följer sin natur, bryter, trotsar och går utom lagligheten. Tro ej nationerna, en samling medvetna och omedvetna skurkar, färdiga att mörda, råna, plundra och bränna för den chimär som kallas fosterland! Och vill man ej erkänna falska apostlars predikan, d. v. s. om man ej är ett helgjutet får, som stämmer in med sitt långdragna bä-ä-ä i den stora hjorden, så är man sjuklig och abnorm. Men det angår mig ej, om massan eller jag är sjuklig. Och då man störtat den i höjden inbillade guden, vill man den ena människan skall se en gud, en auktoritet i den andra. Dårar! Jag är min egen gud, som sådan vill jag strida för mig själv, jag vill kämpa mot allt och alla om min lycka fordrar det, och om jag skall materiellt duka under, och någon då vill frigöra mig, – ett hånskratt skall bli mitt sista svar, kanske blandat med medlidande, då jag tänker på en mänsklighet som lever, men är död. Och du gud däruppe – han såg mot höjden – måtte vara både döv och blind, såvitt du ej för länge sedan begått självmord vid åsynen av sin skapelse, ditt misslyckade värk. Eller är du en bandit i likhet med dina av dig själv skapade beläten härnere?” Han knyter sina händer och ser trotsande omkring sig.

”Samhället”, började han på nytt att tala, ”förbannade samhälle, jag beklagar och hatar lidelsefullt ditt vidriga, usla, giftiga tillstånd, som förpästas varje individ, gör livet odrägligt för en massa, förkväver känslan och mördar själen redan hos barnet, skapar lidande och onaturliga laster av alla slag; det nuvarande samhället är djävulen, den hemska mörksens furste som för varje sekund utspyr dödd, fördärv och lögn överallt.”

Det sista ordet är knappt uttalat förr än hunger och trötthet, som hans hat och lidelse en stund behärskat, får makt över honom, han dignar ner till marken och ligger en stund orörlig. ”Nej, jag måste uppbjuda alla mina krafter, jag måste vilja.” Han reser sig, det är den inre människan som befäller: ”Jag måste rädda livet! Är det också värt att rädda? Är ej livet endast en serie tomma illusioner? Dock, för den, som är feg att se värkligheten i ansiktet, är hoppet och illusionerna bra. Om jag skulle begå självmord? Det gör endast den som är för feg att leva, säger människorna. Jag bryr mig inte om vad människorna säger! Självmord är förnuftigt och berättigat, då man anser sig göra sig själv en tjänst därmed, då är man ej bunden av mod eller feighet. Är mitt liv värt att leva? Jag! Jag skall leva, kämpa och trotsa, trots ett samhälle som vimlar av hycklare och bedragare, jag vill vara

mig själv oberoende av allt och alla, och har jag fördel av andligt eller materiellt samarbete med andra så har jag det, annars inte. Då jag ej längre har fördel av min nästa, må han gå, han har då fyllt sin uppgift för mig”.

Han går mot staden igen, långt har han ej dit; men så är det också snart ute med honom. Vägen slingrar sig genom en mörkgrön barrskog, naturen ler mot honom, vinden spelar i träden, en liten ekorre, som bytit om kostym så han är grå i stället för brun, sitter på den knotiga grenen av en säkert sekelgammal fura och smackar. Nu komma barndomsminnena över mannen igen, huru han sprang och jagade dessa små fredliga djur; nu är han rädd för att skrämma dem, han ser i dem mera ärliga vänner än i människor. Livet har lärt honom det. Känslor slita hans inre, hatet det glödande mot allt det lumpna, som ett orättfärdigt samhälle för med sig, känslan för de lidande och förtryckta, för sig själv. Skogen, naturen gör honom vemodig. Hungern börjar rasa på nytt och skrika i hans mage. Då han får syn på staden, börjar han åter förbanna samhället, där allt finns i överflöd och ändå skall han och så många, många svälta!

”Men”, ropade han i vrede, ”jag skall ta ifrån någon, som stulit mycket kött och blod. Må idioterna kalla det stöld, vad angår det mig! Jag vill följa det högsta av alla bud: plikten emot mig själv”.

K. Elving.

Det Anarkistiska Biblioteket

Karl Elving
Den Arbetslösa
1908

<https://sovversiva.wordpress.com/2015/08/25/den-arbetslosa/>
Brand nr 4 1908 (lördag 25 jan.)

sv.theanarchistlibrary.org